

ETTEKIRJUTUS NR 157

digitaalallkirja kuupäev nr 31-3/26-22/1

1. ETTEKIRJUTUSE ADRESSAAT

Valimisliit Plaan B (Tartu linn)
Andro Roos
Reio Puks

2. ETTEKIRJUTUSE TEGEMIST TINGINUD FAKTILISED ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

2.1. Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjoni (*edaspidi komisjon*) pädevuses on erakonnaseaduse (*edaspidi EKS*) § 12¹⁰ lg 1 alusel õigus kontrollida, kas erakond, valimisliit ja üksikkandidaat järgib EKS-s sätestatud nõudeid. EKS § 12¹¹ lg 1 p 6 ja lg 6 annavad komisjonile õiguse nõuda valimisliidult dokumente EKS-s sätestatud nõuete täitmise kontrollimiseks ning teha ettekirjutus, kui ta on jätnud seadusest tuleneva kohustuse täitmata.

2.2. Komisjonile on laekunud mitmeid päringuid, mis puudutasid erakonnaks pürgivat Plaan B liikumist. Muuhulgas küsiti, kas on põhjendatud Tartu Hoiu-Laenuühistu kanalite kasutamine Plaan B reklaamiks. Komisjon arutas küsimust oma 28.08.2025 koosolekul¹ ja 27.11.2025 koosolekul². Komisjon tuvastas, et valimisliit ei ole oma KOV 2025 valimiskampaania aruandes deklareerinud kulutusi seoses Tartu Hoiu-Laenuühistuga ja algatas menetluse, millest teavitas Valimisliitu Plaan B (Tartu linn) 08.01.2026 kirjaga nr 31-2/25-63/4 (lisa 1 koosseisus). Kirjas paluti valimisliidul üle vaadata esitatud aruanne, teha vajadusel selles kulude täiendused/parandused ning esitada päringus nimetatud teenuste eest tasumist tõendavad dokumendid.

2.3. Valimisliitu Plaan B (Tartu linn) juhtima õigustatud isiku Andro Roosi 02.02.2026 esitatud vastuse (lisa 2) kohaselt on Valimisliit Plaan B (Tartu linn) seltsing lõppenud ja seega ei eksisteeri subjekti, mille suhtes menetlust algatada või läbi viia. Vastuses esitati järgmised väited:

2.3.1. komisjoni nimetatud videokanal kuulub Andro Roosile, avaldatud videod on tehtud sama isiku poolt;

2.3.2. Tartu Hoiu-laenuühistu saated „Eesti Kroon“ on aastaid olnud samas formaadis ning valimistega seondult muutusi formaadis-teemades ja osaliste hulgas ei olnud;

2.3.3. Tartu Hoiu-laenuühistult ei ole valimisliit Plaan B (Tartu linn) teenust tellinud ega saanud;

2.3.4. Ringfmraadio OÜ-lt on valimisreklaam tellitud ja tasutud Plaan B (Tartu linn) poolt.

2.4. Komisjoni 19.02.2026 koosolekul³ arutati kohaselt esitati Valimisliidule Plaan B (Tartu linn) 06.03.2026 kirjaga nr 31-2/25-63/7 (lisa 1) täiendav järelepärimine, milles nimetas komisjon varasemalt esile toomata ja Plaan B kasutatud teenused. Kirjas selgitati,

¹ 28.08.2025 koosoleku protokoll nr 55, päevakorrapunkt 1 – [link](#)

² 27.11.2025 koosoleku protokoll nr 58, päevakorrapunkt 14 – [link](#)

³ 19.02.2026 koosoleku protokoll nr 61, päevakorrapunkt 3 – [link](#)

et EKS kohaselt vastutavad valimisliidu aruandekohustuste täitmise eest valimisliitu juhtima õigustatud isikud, võlaõigusseaduse kohaselt seltsinglased ning vastutus täitmata kohustuste eest ei lõpe automaatselt valimisliidu lõppemisega. Komisjon palus vastata esialgses päringus (08.01.2026 kiri nr 31-2/25-63/4) esitatud ja lisandunud küsimustele ning esitada saadud teenuste eest tasumist tõendavad dokumendid.

2.5. Valimisliitu Plaan B (Tartu linn) juhtima õigustatud isik Andro Roos vastas 16.03.2026 esitatud päringule ilma kasutatud teenuste eest tasumist tõendavaid dokumente esitamata. Vastuse kohaselt videokanal Plaan B ülalpidamise kulud puuduvad, kohvikut Plaan B rentis Andro Roos isiklikult ning kohviku kasutamise, sh Plaan B kampaaniaürituste korraldamise eest tasu ei nõutud.

2.6. Komisjon arutas saadud vastust oma 19.03.2026 koosolekul⁴, ning leidis, et saadud vastused ei ole asjakohased ning otsustas teha selgituste ja dokumentide esitamiseks ettekirjutuse.

3. ETTEKIRJUTUSE TEGEMISE ÕIGUSLIK ALUS

3.1. EKS § 12⁸ lg-st 1 tuleneb valimisliidu kohustus esitada valimiskampaania aruanne. EKS § 12¹⁰ lg 1 sätestab otsesõnu, et komisjon kontrollib, kas valimisliit järgib seaduses sätestatud nõudeid. Selle üldnormi kohane kontroll ei piirdu vaid vormilise aruande esitamise kontrollimisega, vaid hõlmab kõigi seadusest tulenevate sisuliste nõuete täitmise kontrolli. Seega, valimisliit Plaan B (Tartu linn) on küll täitnud nõude aruande esitamiseks, kuid komisjoni pädevuses on ka kontrollida esitatud aruande tegelikkusele vastavust.

3.2. EKS § 12¹¹ lg 6 annab komisjonile õiguse saada kontrollimiseks dokumente ka valimisliidult. See kinnitab, et kontrolliprotsess hõlmab algdokumentide ja esitatud aruande andmete võrdlemist. Nimetatu on kooskõlas ka asjaoluga, et komisjon on haldusorgan, kes haldusmenetluse seaduse (HMS) § 6 kohaselt on kohustatud välja selgitama menetletavas asjas olulise tähendusega asjaolud ja koguma selleks tõendeid oma algatusel. See tähendab kohustust kontrollida esitatud andmete tegelikku vastavust asjaoludele.

3.3. Valimisliidule kohaldatakse EKS annetuste ja keelatud annetuste sätteid (EKS § 5¹ lg 1 viide §-le 12³ ja §-le 12⁴). Komisjon peab kontrollima, kas valimisliit on saanud keelatud annetusi või jätnud need tagastamata, kajastamata või riigieelarvesse kandmata (EKS § 12¹¹ lg 1 p 2-4). See on võimalik vaid aruande sisu sisulise analüüsi teel.

3.4. Komisjon on valimisliidule Plaan B (Tartu linn) teinud kaks järelepärimist (08.01.2026 ja 06.03.2026) saamaks selgitusi ja tõendeid esitatud aruande kontrollimiseks ja võimaliku keelatud annetuse tuvastamiseks. Valimisliidu kohustuste täitmise eest vastutavad seda juhtima õigustatud isikud vastavalt EKS § 5¹ lg-le 4. Valimisliidu juhtima õigustatud isik on küll esitanud selgitusi, kuid esitamata on aruandes kajastamata kulusid puudutavad selgitused ja neisse puutuvad maksedokumendid.

3.5. Valimisliit Plaan B (Tartu linn) juhtima õigustatud isiku Andro Roosi 16.03.2026 selgituste kohaselt on ta eraisikuna olnud kohvik Plaan B rentnik ning andnud seda kasutusse tasu nõudmata ürituste läbiviimiseks, sh on kohvikus korraldatud ka Plaan B kampaaniaüritusi. EKS § 12⁸ lg 1 kohaselt esitavad valimisliidud komisjonile kohaliku omavalitsuse volikogu valimiskampaania aruande ühe kuu jooksul valimispäevast arvates. Sama paragrahvi lõige 4 täpsustab, et valimisliit peab aruandes kajastama nii valimisliidu

⁴ Komisjoni 19.03.2026 koosoleku protokoll nr 62, päevakorrapunkt 8 – [link](#)

kui ka tema nimekirjas kandideerinud isikute valimiskampaania kulud ning nende tasumiseks kasutatud vahendite päritolu, so annetused.

3.6. Valimisliit Plaan B (Tartu linn) nimekirjas kandideeris Andro Roos Tartu linna valimisringkonnas nr 1, kandidaadinumbri 185. Valimisliit Plaan B (Tartu linn) valimiskampaania aruandes ei ole kajastatud nimekirjas kandideerinud Andro Roosi valimiskuludena Plaan B (Tartu linn) poolt kohvikus Plaan B toimunud kampaaniaüritusi.

3.7. EKS § 12¹ lg 13 sätestab, et kui erakond avastab esitatud aruandes puuduse, esitab ta komisjonile viivitamata muudatust kajastava aruande. Kuna see säte laieneb EKS § 5¹ lg 1 kohaselt ka valimisliidule, kehtib sama kohustus ka valimisliidu suhtes. Valimisliit ega selle kohustuse täitmise eest EKS § 5¹ lg 4 kohaselt vastutav valimisliitu juhtima õigustatud isik ei ole selgitustest lähtuvalt muudatust kajastavat aruannet esitanud, vaatamata asjaolule, et komisjon on oma pöördumistes palunud valimisliidu kulud üle vaadata ning vajadusel aruanne parandada.

3.8. HMS § 38 lg 1 kohaselt on haldusorganil õigus nõuda menetlusosalistelt nende käsutuses olevate tõendite ja andmete esitamist, mille alusel tehakse kindlaks asja lahendamiseks olulised asjaolud. Sama paragrahvi lõike 3 kohaselt on menetlusosaline kohustatud haldusorganile esitama ja teatavaks tegema talle teada olevad menetluses tähtsust omavad asjaolud ja tõendid. Valimisliit Plaan B ega seda juhtima õigustatud isikud ei ole täitnud ka korduvalt esitatud nõuet esitada komisjonile koos selgitustega dokumente (arved, maksekorraldused, videokanali kuuluvus jms).

3.9. EKS § 12¹¹ lg 1 p 1 annab komisjonile õiguse teha ettekirjutus, kui valimisliit on muu hulgas jätnud täitmata kohustuse esitada tähtpäevaks nõutud aruanne või aruandes esineb puudusi või ei ole esitatud komisjoni nõutud selgitusi ja dokumente. EKS § 12¹¹ lg 2 p 1 kohaselt kohustatakse ettekirjutusega valimisliitu esitama komisjoni määratud tähtaja jooksul nõutud dokumendid või aruanne või kõrvaldama aruandes sisalduvad puudused.

4. ERAKONDADE RAHASTAMISE JÄRELEVALVE KOMISJONI ETTEKIRJUTUS

Eeltoodust tulenevalt teeb komisjon EKS § 12¹¹ lg 1 p 1 ja lg 2 p 1 alusel punktis 1 nimetatud adressaatidele järgneva ettekirjutuse:

4.1 kõrvaldada valimisliit Plaan B (Tartu linn) poolt esitatud 2025. aasta kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste valimiskampaania aruandes avastatud puudused ning kajastada selles valimisliidu poolt kasutatud teenuste eest tasumisele kuulunud kulud, sh valimisliidu nimekirjas kandideerinud isikute valimiskampaania kulud ning nende kasutamiseks kasutatud vahendite päritolu;

4.2 esitada komisjonile selgitused ja saadud teenuse tasumist tõendavad dokumendid järgmiste asjaolude kohta:

4.2.1. valimisliit Plaan B (Tartu linn) osalemine Tartu Hoiu-laenuühistu poolt toodetavas veebisaates „Eesti Kroon“, mida on vahendanud ka raadiokanal RingFM;

4.2.2. valimisliit Plaan B (Tartu linn) osalemine raadiokanal RingFM eetris olnud saates „Puuga pähe“;

4.2.3. valimisliit Plaan B (Tartu linn) puutumus Tartu Hoiu-laenuühistu kontoritel olnud Plaan B välireklaamidega ning Eesti Ühistuliising OÜ-le kuulunud sõiduki kasutusega.

5. ETTEKIRJUTUSE TÄITMISE TÄHTAEG

5.1. Ettekirjutuse täitmise tähtaeg on **seitse kalendripäeva** ettekirjutuse kättetoimetamisest.

5.2. Ettekirjutus edastatakse adressaadile e-posti teel.

6. VAIDLUSTAMINE

Ettekirjutusega mittenõustumisel on isikul õigus 30 päeva jooksul ettekirjutuse kättesaamise päevast arvates esitada kaebus Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus ettenähtud korras.

7. SUNNIRAHA HOIATUS

7.1. EKS § 12¹² lg 1 sätestab, et komisjon võib määrata EKS § 12¹¹ lg 1 p-des 1-3, 5 ja 6 sätestatud ettekirjutuse täitmata jätmise korral sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras kuni 15 000 eurot.

7.2. Käesoleva ettekirjutuse tähtajaks täitmata jätmise korral määrab komisjon Teile EKS § 12¹² lg 1 alusel sunniraha 500 eurot.

7.3. Sunniraha eesmärk on kallutada isikut tegema ettekirjutuses sisalduvat tegu või hoiduma keelatud teost. Sunnivahendit on võimalik rakendada korduvalt kuni ettekirjutusega taotletava eesmärgi saavutamiseni. Sunniraha tasumine ei vabasta ettekirjutuse täitmise kohustusest.

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa Oviir
komisjoni esimees

Lisad:

1. Komisjoni 06.03.2026 kiri nr 31-2/25-63/7
2. 02.02.2026 vastus
3. 16.03.2026 vastus